МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Навчально-наукового інституту бізнесу, менеджменту
і публічного управління
Кафедра публічної служби й управління
навчальними закладами

Громадська організація
«Асоціація дослідників проблем управління»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Лубни, Україна
2026

УДК 37.07+001]-044.247

Редакційна колегія:

Володимир ЗАБЛОЦЬКИЙ — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», заслужений працівник освіти України (Україна)

Надія ВАСИНЬОВА — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Ольга ПТАХІНА — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Організаційний комітет:

Олена КАРАМАН
голова оргкомітету — доктор педагогічних наук, професор, ректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», заслужений працівник освіти України (Україна)

Валерій ХМЕЛЬ — кандидат педагогічних наук, доцент, почесний професор, директор навчально-наукового інституту бізнесу, менеджменту і публічного управління, Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Тетяна СИЧ — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри публічної служби й управління навчальними закладами, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Ольга САЄНКО — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Євген ІВАНОВ — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічної служби й управління навчальними закладами, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Альона КЛЮЧНИК	доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет (Україна)
Світлана ЛОБОДА	професор Інституту соціологічних наук і педагогіки Академії сільського господарства у Варшаві, доктор педагогічних наук (Польща)
Олена ТАРАРІНА	практичний психолог вищої категорії, кандидат педагогічних наук, сертифікований арт-терапевт, голова правління Міжнародної федерації арт-терапії та самореалізації особистості (Чорногорія)
Hans LERCHER	prof. Dipl. Lng Dr. Tech FM Campus 02; Department Innovation Management University of Applied Sciences Technikum (Austria)
Svitlana SHEKHAVTSOVA	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Faculty of Arts, Department of Slavic Languages, Matej Bel University in Banska Bystrisa (Slovakia)

Рецензенти:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри практичної психології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Дрожжин Дмитро Юрійович – кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій: зб. матеріалів IVМіжнар. наук.-практич. конф. (28 квітня 2026 року, м. Лубни). м. Лубни : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2026. 434 с.

IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій» було проведено за участю і підтримкою:

Університету прикладних наук (Австрія)

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (Україна)

International training company «Osnova» (Чорногорія)

Миколаївського національного аграрного університету (Україна)

Університет Матея Бела (Словаччина)

Академії сільського господарства у Варшаві (Польща)

ГО «Міжнародна федерація арт-терапії та самореалізації особистості» (Україна)

У збірнику представлено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій». Збірник містить результати досліджень провідних українських і закордонних науковців. Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думок авторів. За достовірність даних і унікальність поданого до друку матеріалу відповідальність несуть автори. Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

У матеріалах IV Міжнародної науково-практичної конференції викладено дослідження учасників із таких напрямів: теорія та історія публічного управління; сучасні виклики державного управління; місцеве самоврядування в Україні та світі: теорія та практика; управління та адміністрування протидії гібридним загрозам національній безпеці; питання теорії та практики менеджменту в умовах сучасних викликів; управління закладом освіти: тенденції та проблеми; психологія управління: виклики сьогодення; національно-патріотичне виховання в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів; проблеми забезпечення сталого розвитку країни в контексті сучасних світових процесів; взаємодія закладів освіти та територіальних громад: виклики, перспективи. Результати можуть бути використані для подальших досліджень і формування нових наукових ідей.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 11 від 29 травня 2026 року)

Столяренко Оксана Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Вінницький національний технічний університет,
м. Вінниця, Україна
ORCID https://orcid.org/0000-0001-7080-0626
Столяренко Олена Вікторівна,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
ORCID https://orcid.org/0000-0002-1899-8089

ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ ПОЄДНАННЯ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ

У сучасних умовах трансформації світового порядку та триваючої військової агресії проти України, питання національно-патріотичного виховання студентської молоді трансформується з суто виховного завдання у стратегічний складник національної безпеки. Вища школа, як осередок формування майбутньої інтелектуальної еліти, стикається з безпрецедентним тиском. Проблема полягає у необхідності вироблення стійкого імунітету до дестабілізаційних впливів, які мають гібридний характер і спрямовані на розмивання національної ідентичності та деструкцію ціннісних орієнтирів молоді.

Питання патріотичного виховання досліджували такі вчені, як І. Бех [1], К. Чорна [3]. Вплив глобалізації та цифрових трансформацій на молодь висвітлено у працях В. Кременя [2]. Проте, специфіка поєднання саме зовнішніх (військова агресія, ІПСО) та внутрішніх (економічна нестабільність, корупційні ризики, міграційні процеси) дестабілізаційних чинників у контексті вищої освіти потребує додаткового наукового осмислення. Зокрема, актуальним залишається пошук дієвих механізмів формування патріотизму в умовах цифрового середовища та дистанційного навчання.

Актуальність теми зумовлена необхідністю перегляду застарілих формальних підходів до національно-патріотичного виховання. В умовах війни «за смисли» традиційні методи часто виявляються неефективними проти цілеспрямованих зовнішніх дезінформаційних кампаній. Крім того, внутрішні чинники, такі як відчуття соціальної несправедливості або невизначеність майбутнього, створюють підґрунтя для апатії серед студентства. Науковий пошук шляхів поєднання національних традицій з інноваційними технологіями виховання є критичним для збереження людського капіталу держави.

Метою статті є теоретичне обґрунтування проблематики національно-патріотичного виховання у ЗВО та визначення перспективних напрямів його

розвитку в умовах синергії зовнішніх загроз і внутрішніх дестабілізаційних процесів.

Методологія дослідження ґрунтується на системному підході, що розглядає вищу школу як структуру, вразливу до зовнішніх загроз та внутрішніх соціальних процесів. Шляхом компаративного аналізу та синтезу наукових джерел виявлено невідповідність традиційних методів виховання запитам цифрового суспільства в умовах війни. За допомогою дедукції обґрунтовано ключові компоненти національно-патріотичного виховання - аксіологічний, інформаційний та технологічний. Прогностичний метод дозволив визначити медіаграмотність як основу психологічної стійкості, а метод абстрагування - змоделювати інтеграцію патріотичних цінностей у професійне середовище університету для нейтралізації факторів дестабілізації.

Сучасне національно-патріотичне виховання у вищій школі функціонує в полі напруги між двома векторами дестабілізації. Зовнішній вектор представлений насамперед агресивною пропагандою та намаганням нівелювати суб’єктність української культури. Внутрішній вектор включає соціально-економічні труднощі, що провокують відтік талановитої молоді за кордон, та кризу довіри до інституцій [6].

Наукові результати проведеного дослідження дозволяють виділити та ґрунтовно схарактеризувати ключові компоненти оновленої моделі виховання, серед яких фундаментальне значення має аксіологічний складник. Цей компонент спрямований на формування глибокої системи ціннісних орієнтацій, де патріотизм трансформується з теоретичної декларації у щоденну відповідальну дію кожного студента [1, с. 45]. Практична реалізація цього підходу забезпечується через активне залучення молоді до волонтерських проєктів, благодійних ініціатив та реальної допомоги громадам, що дозволяє відчути безпосередній зв'язок між власними зусиллями та суспільним благом. У такому контексті патріотичне виховання стає внутрішньою потребою особистості, а не нав’язаним ззовні обов'язком, що сприяє консолідації студентської спільноти навколо спільних державницьких ідей. Формування етичної позиції майбутнього фахівця відбувається через усвідомлення власної ролі в розбудові країни, що забезпечує стійкість до внутрішніх дестабілізаційних процесів та ціннісної апатії [5].

Не менш важливим у структурі оновленої моделі виступає інформаційно-критичний компонент, який виконує функцію інтелектуального захисту особистості в умовах гібридної війни. Впровадження спеціалізованих курсів з медіаграмотності та розвиток навичок критичного мислення стають надійним засобом протидії зовнішнім інформаційно-психологічним операціям. Сучасний студент повинен володіти інструментарієм для деконструкції маніпуляцій, які мають на меті дискредитацію державних інститутів та розмивання національної ідентичності. Навчальний процес має бути насичений вправами на верифікацію даних та виявлення прихованих смислів у медійному контенті, що формує високий рівень медіарезистентності. Такий підхід дозволяє молоді зберігати об'єктивність сприйняття навіть за умов інтенсивного інформаційного тиску,

перетворюючи критичне мислення на життєво необхідну компетенцію громадянина [8, с. 112].

Завершальним, але технічно визначальним елементом є технологічний компонент, який адаптує виховний вплив до специфіки сприйняття сучасного цифрового покоління. Використання інноваційних цифрових інструментів, таких як віртуальні екскурсії історичними місцями чи використання технологій доповненої реальності, дозволяє зробити процес пізнання національної спадщини динамічним та захопливим [2, с. 88]. Гейміфікація патріотичного контенту та створення інтерактивних платформ для міжвузівської взаємодії забезпечують високу залученість студентів, нівелюючи формалізм традиційних виховних заходів. Завдяки інтеграції цифрових рішень виховна робота стає релевантною запитам молоді, що звикла до швидкого обміну інформацією та візуальної насиченості матеріалу. Таке поєднання технологічної досконалості з глибоким змістом дозволяє ефективно конкурувати за увагу студента, формуючи сучасний та привабливий образ національної культури в цифровому просторі [7].

Перспективи розвитку національно-патріотичного виховання вбачаються у переході від "заходів" до "середовища". Університет має стати простором, де патріотизм є частиною корпоративної культури, а не окремим пунктом у плані роботи куратора. Важливим є поєднання національної ідентичності з європейськими демократичними цінностями, що нівелює внутрішні дестабілізаційні ризики, пов'язані з відчуттям ізольованості [3, с. 22].

Отже, національно-патріотичне виховання у вищій школі потребує системного оновлення. Основними перешкодами є формалізм та недостатня адаптованість методів до умов гібридної війни. Перспективи полягають у цифровізації виховного контенту, розвитку медіарезистентності студентів та посиленні зв'язку між патріотичною свідомістю і професійною відповідальністю. Тільки через інтеграцію національно-патріотичного виховання у всі сфери життєдіяльності ЗВО можливо забезпечити стійкість молоді до дестабілізаційних чинників.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник. Київ : Либідь, 2008. 848 с.

2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. *Стратегія. Реалізація. Результати*. Київ : Грамота, 2005. 448 с.

3. Прогресивні технології виховання студентської молоді : навч.-метод. посіб. / за ред. К. О. Чорної. Київ : ІПВ НАПН України, 2016. 182 с.

4. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Педагогічні стратегії формування національної ідентичності сучасної студентської молоді в умовах викликів інформаційної безпеки. Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті історичних подій ХХ–ХХІ століть : зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2025. Вип. 18. 146 с. С.123–130.

5. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Етика відповідальності майбутнього фахівця: виховний потенціал освіти в період воєнних випробувань. Траєкторія медичної освіти: збірник матеріалів з досвіду роботи педагогів та тез

доповідей Освітнього навчально-методичного форуму «Фахівець XXI століття: дослідження та освітні інновації в умовах воєнного стану в Україні», м. Рівне, 29-30 січня 2026 р. /редкол.: Р. П. Шустик та ін. Рівне: КЗВО «Рівненська медична академія», 2026. 272 с. С. 212–214

6. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В. Національно-патріотичне виховання майбутніх правоохоронців. *Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України* : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 2 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 296 с. С. 20-26.

7. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В. Активні форми і методи сучасних соціально-виховних технологій. *Сучасна освіта України: проблеми, досвід, перспективи*: колективна монографія / за заг. ред. В. В. Іванишин. Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Рига, Латвія : Baltija Publishing, 2024. 412 с. С. 215–242. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-422-1

8. Стратегія національно-патріотичного виховання: Указ Президента України від 18.05.2019 р. № 286/2019. Урядовий кур'єр. 2019. № 94.

Тіхова Єлизавета Володимирівна,
кандидат біологічних наук,
викладачка природничих дисциплін,
ВСП «Кадіївський педагогічний фаховий коледж
Державного закладу «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»,
м. Долина, Україна

ПРІОРИТЕТНІ ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах інформаційного протистояння, внутрішніх і зовнішніх викликів, російської агресії проти українського народу провідними завданнями в суспільстві стають: утвердження європейських і національно-моральних цінностей, ідеалів; повага до історії, культури, традицій свого народу; захист та збереження національно-історичного досвіду української держави. Сучасні політичні, соціальні та освітні реалії в Україні зумовлюють зростання ролі та особливої актуальності національно – патріотичного виховання як одного з пріоритетних напрямів формування національної ідентичності, громадянської свідомості та відповідальності молоді в закладах фахової передвищої освіти.

Значення розвитку молодого покоління на принципах національно-патріотичного виховання зазначено в Статті 29 Закону України «Про фахову передвищу освіту», в якій серед основних завдань закладу освіти визначається «виховання у здобувачів фахової передвищої освіти патріотизму, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, академічної доброчесності, формування правової та екологічної культури, моральних